

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim. 09.03.2020

Alpay Antmen

Mersin Milletvekili

Köy enstitüleri; Cumhuriyet tarihimizin, aydınlanma hareketini ve devrimlerini ülkenin her yerine götürme konusunda atılmış en büyük atılımlardan birisiydi.

Enstitüler, “üretim içinde eğitim” temeline dayanarak, öğrencilere üretim yaptırırken eğitim de gördürüyor, böylece öğrenciler hem kendi gereksinimlerini karşılıyor hem de bir ölçüde gelir sağlayarak okulun ihtiyaçlarını karşılıyorlardı.

Köy enstitüsünden mezun olan gençler kırsal kalkınmayı sağlayarak ve çağdaş anlayışı tarımsal üretimde kullanarak çiftçileri de bu ilerici akıma dahil etmekteydi.

Sanat, spor, üreticilik, sağlık, coğrafya, tarih, toplumbilimi, müzik, tarım ve daha birçok alanda eğitim alan öğrenciler, bu aldıkları eğitim ateşini ülkenin her yerine taşımışlardır.

Bu noktada enstitüler sadece Türkiye'nin değil; dünyanın eğitim tarihine adını altın harflerle yazdırmıştır. Bu noktada köy enstitüleri anlayışı sadece bir geçmiş değil; ileriye de aktarılması gereken bir anlayışın da adıdır.

Köy Enstitülerinden kalan birçok bina ve arazi; Cumhuriyet dönemi anılarını taşıyarak varlıklarını sürdürmektedir. Ancak o binaların bir kısmı elden çıkarılmaktadır. Bunlardan en iyi durumda olan Konya Ereğli- İvriz Köy Enstitüsüdür. 32 binadan oluşan okul, isim değiştirse de yatılı okul olarak 79 yıldır mezun vermektedir. Enstitünün arazisinde şu anda İvriz Sosyal Bilimler Lisesi bulunmaktadır. Hayatta olan köy enstitüsü mezunları, öğretim yılının açılışında mutlaka gelmekte, törene katılmakta ve köy enstitülerinin aydınlığını bugünkü nesillere de anlatmaktadırlar.

Oysa, Konya Ereğli- İvriz Köy Enstitüsü'nün kapatılacağı, iktidar partisi milletvekillerinden birinin bu kapatılma için öncülük ettiği, basında yer alan iddialar arasındadır.

Bu köy enstitüsünden mezun olan 87 yaşındaki öğretmen, gazeteci Hasan Can Öztürk, “Depreme dayanıklı olmadığı için Köy Enstitüsü'nün bütün binalarının yıkılması planlanmış. Bunun ilk adımı da okul yatakhanelerinin boşaltılmasıyla başladı. Ardından okulun oradan taşınması, daha sonra devamı gelecektir. Neden mi? Çünkü, Cumhuriyet'in bu okulunun yaklaşık 3 bin dönüm arazisi var. İşte, bu arazilere konmak isteyenler var” ifadelerini kullanmıştır.

Bununla birlikte; dönemin Kültür Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Abdullah Dörtlemez imzası ile 4 Ocak 2000 tarihinde, aralarında Konya Valiliğın de bulunduğu 21 il valiliğine gönderilen yazıda “Yurt düzeyine yayılmış bulunan Köy Enstitüsü binaları, önemli tarihsel ve kültürel süreçlere tanıklık eden ve Cumhuriyet Döneminin Atatürk İlkelerini yaşama geçirmek üzere eğitim ve çağdaş uygarlık hedefini simgeleyen kimlikleriyle 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 6. Maddesi gereği korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarıdır” denilmektedir.

Yani, Köy Enstitüsü bina ve arazilerini korumak, gelecek nesillere aktarmak sadece çağdaş eğitim anlayışının bir örneğini ileriye taşımak için değil; aynı zamanda da yasal bir zorunluluk olduğu için gereklidir.

Bu bağlamda;

1 - Konya Ereğli- İvriz Köy Enstitüsü binalarının yıkılarak ve şu anda bu arazide eğitim öğretime devam eden İvriz Sosyal Bilimler Lisesi’nin taşınacağı iddiaları doğru mudur? Doğru ise bunun gerekçeleri nelerdir?

2 - Konya Ereğli- İvriz Köy Enstitüsü binalarının yıkılarak, yaklaşık 3 bin dönüm arazisinin inşaata açılarak rant alanı yaratılacağı iddiaları doğru mudur? Konya Ereğli- İvriz Köy Enstitüsü binalarının, iktidar partisi bir Milletvekili tarafından yıkılmak istendiği iddialı doğru mudur? Doğru ise bu kişi ya da kişiler kimlerdir?

3 – Konya İvriz Sosyal Bilimler Lisesi’nin merkeze uzak olduğu iddiaları ile taşınmak istemesini doğru buluyor musunuz? 80 yıldır eğitim öğretim yapıp öğrenci yetiştirilen bir yerde, günümüz ulaşım imkanları göz önüne alındığında bu tip bir bahane üretilmesi size gerçekçi gelmekte midir?

4 - Konya Ereğli- İvriz Köy Enstitüsü binalarının yıkılması ve arazilerinin ranta açılmasının istenmesinde; Köy Enstitüsü’nün çağdaş, Atatürkçü, ilerici ve aydınlanmacı anlayışının verdiği rahatsızlık ve bu rahatsızlığın bir etkisi mi bulunmaktadır?

5 - Konya Ereğli- İvriz Köy Enstitüsü binalarının yıkılacağı ve arazilerinin ranta açılacağı iddiaları ile ilgili neden herhangi bir açıklama yapılmamaktadır? Konya Ereğli- İvriz Köy Enstitüsü binaları ve arazilerini korumayı düşünüyor musunuz? Burada bulunan binalara deprem dayanıklılık testi yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçlar nelerdir? Bahsi geçen binaların güçlendirilmesi için herhangi bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

6 – Şu anda Türkiye’de bulunan köy enstitüsü bina sayısı kaçtır? Kaç tane köy enstitüsü arazisi bulunmaktadır? Bu arazilerin boyutu ve yerleri nedir? Bahsi geçen arazilerde hangi okullar ne tür eğitimler vermeye devam etmektedir?

7 – Ülkemizin aydınlanmacı eğitim alanında en önemli yerine sahip olan köy enstitüsü binalarının ve arazilerinin gelecek nesillere aktarılması için herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Varsa bunlar nelerdir? Yoksa yapmayı düşünüyor musunuz?